

der kan standses, bliver standset, at f. Eks. al Virksomhed, der henhører under Fabriklovgivningen, standses om Søndagen. Efter Lovgivningen have jo alle disse Etablissementer Lov til at arbejde til Kl. 9 Søndag Morgen. Jeg indrømmer, at Arbejderne i al Almindelighed gennem deres Organisationer have opnaaet, at der ikke arbejdes om Søndagen, men efter Fabriklovgivningen kan der arbejdes til Kl. 9 Søndag Formiddag paa Fabrikker og Værksteder, og det er underligt, at det skulde kunne blive ved at ske, naar Butikkerne skulde holdes lukkede hele Dagen. Det forekommer mig, at det vilde lige som tyde paa Hykleri i Samfundet, naar det blev saaledes, at det blot udad til skulde se ud, som om der ikke blev arbejdet, medens der mange Steder blev arbejdet i Baghuset. Jeg mener, at man maa stille den Fordring, at naar Butikkerne holdes lukkede, saa maa ogsaa al anden Virksomhed høre op paa samme Tid.

Der kan ogsaa, synes jeg, naar denne Sag skal overvejes, være Grund til at anstille en Del andre Betragtninger. Der er jo en hel Del Virksomheder, som efter en udtrykkelig Undtagelse have Lov til at arbejde hele Søndagen igennem. En af disse Virksomheder er den at fabrikere Brændevin. For denne Virksomhed er der gjort en udtrykkelig ministeriel Undtagelse, og der arbejdes ogsaa virkelig i den hele Søndagen. Jeg er ikke særlig sagkyndig paa dette Omraade; jeg ved ikke, om det gaar an at standse disse Fabrikker for den gode Brændevins Skyld, men hvis det lader sig gøre, mener jeg, at uagtet disse Fabrikker ere henhørte under § 2 i Fabrikloven, hvor der er Tale om det daglige Livs Fornødenheder, er det værd at overveje, og ikke ogsaa den Virksomhed skulde standses om Søndagen. Det forekommer mig underligt, naar man standser al Handel og for Resten al anden Virksomhed hele Søndagen, at man saa hele Søndagen og baade Søndag og Lørdag Nat skal kunne lave Brændevin. Det er jo en ædruelig Forsamling, jeg har den Ære at tale til, og jeg haaber, at man vil tage dette Spørgsmaal under Overvejelse, naar dette Forslag nu kommer i Udvalg.

§ 2 i Lovforslaget, som bestemmer, at Barberer skulde lukke Kl. 10 paa Folkekirkens Helligdage, har vist vakt almindelig Misfornøjelse. Jeg talte med en Barber, som mente, at det var ligefrem af udsøgt Ondskab mod Barbererne, at netop dette Kløkkeslet var fastsat. Han sagde, at enhver, der kommer paa en Barberstue, ved

jo, at det er først efter Kl. 10 om Søndagen, at den egentlig bliver besøgt. Man kan jo ganske vist sige, at Folk kunne staa tidligere op, men de gøre det bare ikke. Og hvad vil blive Følgen af, at der lukkes Kl. 10? Følgen vil være, at der vil blive en hel Mængde Hjemmearbejde, ikke alene i den Forstand, som det ærede Medlem for Randers (Poul Rasmusen) omtalte, men ogsaa den Slags Hjemmearbejde, som kaldes Fusk, idet Folk ville forlange Barber hjem til sig Søndag Formiddag. Den nævnte Mester gjorde ogsaa gældende over for mig, at Mestrene kunde ikke forhindre deres Svende fra at gaa ud og barbære Kunderne, og blev det Brug, vilde det være meget uheldigt. Han gjorde derfor gældende, at han ønskede helst, at Forholdene blev uforandrede, men skulde det endelig være, at der maatte ske en Forandring, saa ønskede han, at der blev lukket hele Søndagen; saa kunde man holde længe aabent Lørdag Aften, maaske til Kl. 12, thi man kunde maaske nok forlange, at ens Folk skulde arbejde saa længe, naar de vare fri hele Søndagen, men det kunde man ikke forlange, naar de skulde møde i nogenlunde ordentlig Tid Søndag Morgen.

Jeg maa altsaa erklære, at jeg er saa nogenlunde enig med Forslagsstillerne med Hensyn til denne Lovs Gennemførelse, naar den forandres, som af mig fremhævet, men at det ikke er for at skaffe mere Fred paa Helligdagene, men fordi denne Lov, naar den gaar igennem, jeg antager i en betydelig forandret Skikkelse, dog vil bevirke, at en Del af de Mennesker, som nu have alt for lidt Frihed, kunne faa noget mere Frihed.

Justitsministeren (Alberti): Jeg kan i og for sig meget vel slutte mig til den Tanke, som ligger til Grund for det foreliggende Lovforslag, saaledes at jeg vil kunne tiltræde Lovforslaget, for saa vidt det maatte vise sig at vinde Tilslutning her i Rigsdagen. Dog gaar jeg ud fra som en Selvfølge, at man ved Udvalgsbehandlingen meget nøje vil tage under Overvejelse, om der ikke ved Lovforslaget kunde lægges alt for store Baand paa en Del af Befolkningen, nemlig paa dem, som vanskelig ville kunne foretage deres Indkøb paa andre Tider end netop Søndag Morgen. Det er muligt, at man ved en Undersøgelse vil komme til det Resultat, at der ikke vil opstaa nogen Ulempe for disse Folk, men det er jo muligt, at Resultatet vil blive det modsatte, det er jo muligt, at der vil blive enkelte Næringsveje, som man